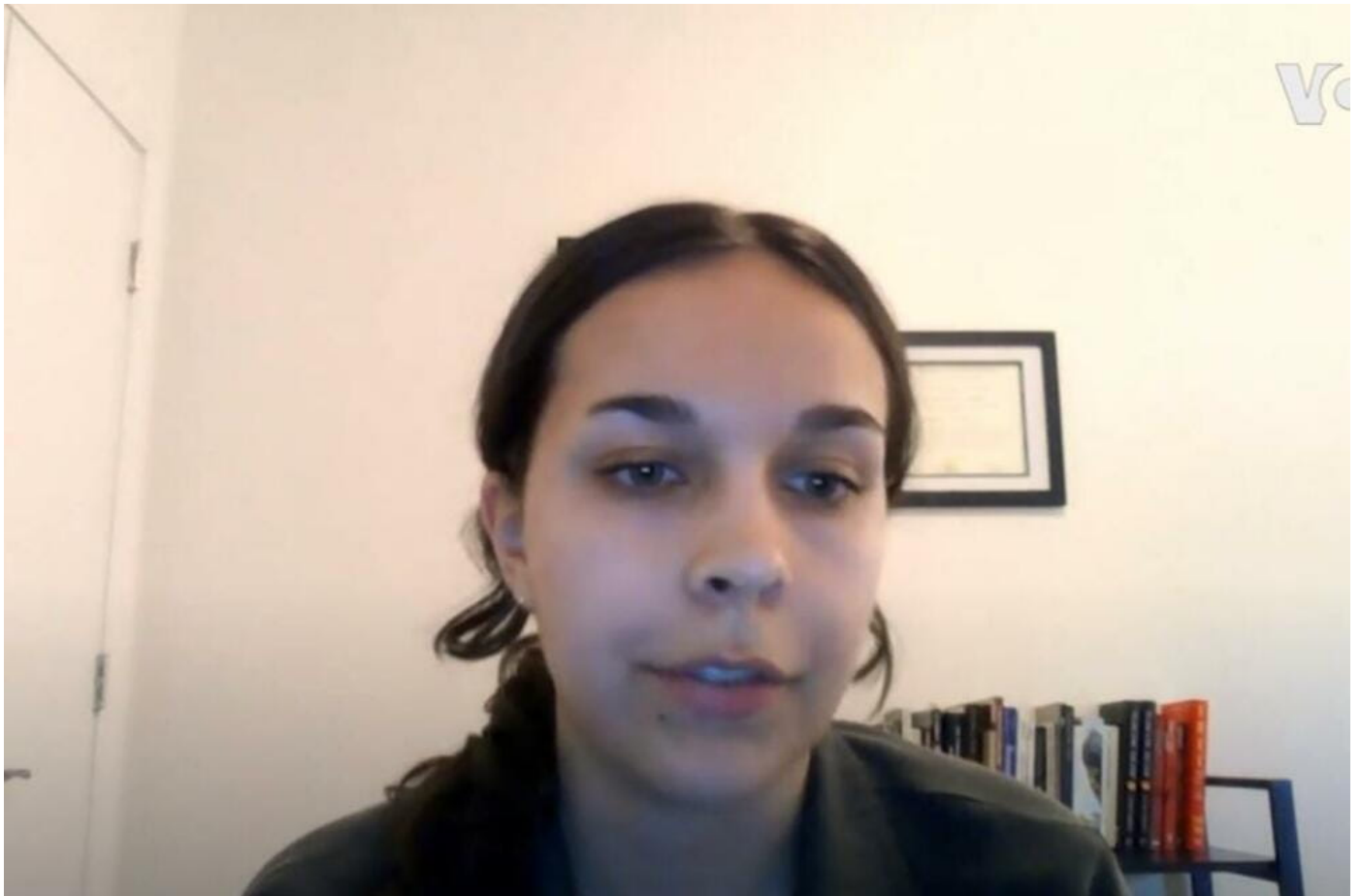

Знамо да су грађани Србије поново највећи губитници, јер не могу нормално да остваре своје најосновније демократско право зато што је власт наместила процес и пре избора, и на сам дан избора, каже за Н1 Александра Карпи из Фридом хауса.

Извештај Фридом хауса показује пад слобода у Србији и то константан у последњих 10 година. Сада има 57 поена од укупних 100, док је на пример 2017 имала 76 поена. Извештај Фридом тако Србију сврстава међу земље попут Сиреја Леонеа, Никарагве и Русије.

Србија је највише назадовала ове године у Европи када су у питању политичка права и грађанске слободе, указује Карпи.

„Дакле видимо тај стални пад, откад је Србија сврстана у групу делимично слободних земаља 2019. године. Сада је пала за три поена у једном од највећих падова у историји Србије“, истиче.

Фридом хаус: СНС нарушава политичка права и грађанске слободе, врши притисак на независне медије

Како додаје, за тај пад постоје три главна разлога. Први разлог је, како објашњава, изборно окружење које је значајно угрожено.

„У 2023. је постало јасно да је држава заробила институције које би требало да буду независне, а које треба да се баве надгледањем избора. Њих је заробила владајућа странка и цела Влада. Не мислим ту само на изборне комисије, већ и на Агенцију за борбу против корупције, Регулаторно тело за електронске медије, дакле институције које треба да поставе темеље слободних избора, и самим тим грађани нису могли да добију слободне и фер изборе што је једно од основних демократских права“, истиче Карпи.

Други разлог је, како додаје, недостатак транспарентности у раду Владе.

„Већ неколико година је јасно да Влада не обавештава релевантне учеснике политичког процеса о економским уговорима, јавним набавкама, инфраструктурним пројектима. Најбољи пример за то вам је пројекат Београд на води. Грађани не могу да добију информације о томе како се доносе најважније одлуке у њихово име и услови под којима су одређени договори склопљени такође нису доступни јавности“, подсећа представница Фридом хауса.

Трећи разлог су напади на активисте, грађанско друштво, опозиционе политичаре, који су, како истиче саговорница Н1, сад све бруталнији у односу на ранији период.

„Имамо сазнања да се неки од тих људи и прате, дакле створено је окружење у ком грађани не могу да се осећају сигурно, где могу да осете нелагоду кад учествују у јавним

дешавањима, гостују у медијима. Све се више плаше да улазе у било какве дискусије о најважнијим питањима, и страхују да ће бити последица ако причају против власти“, каже Карпи.

Подсећа да је Фридом хаус Србију сврстао у групу делимично слободних земаља 2019. године, и да је та одлука потпуно логична ако се погледа 2023.

„То смо образложили злоупотребом избора и манипулацијом медијима. Вучић је консолидовао сву моћ и изашао из надлежности председника. Дакле, владајућа странка и председник имају део одговорности за наставак пада слобода у Србији“, подвлачи Карпи.

„Грађани највећи губитници избора“

Говорећи о изборима који су у Србији одржани 17. децембра прошле године, Капри истиче да постоје докази и чињенице о нерегуларностима.

„И свака част локалним посматрачима што су успели то да докажу. Они су непрестано надгледали све оно што је претходило изборном дану, и сам изборни дан, и имамо извештај ОДИХР-а који потврђује њихове налазе. Знамо сви шта се десило“, наводи.

У извештају ОДИХР-а, како каже, не налазе се нове препоруке, али „Влада на њих одговара тако како одговара“.

„Знамо да су грађани највећи губитници поново јер не могу нормално да остваре своје најосновније демократско право јер је власт наместила процес и пре избора, и на сам дан избора“, подсећа Карпи.

Брисање границе између државе и владајуће партије се, према њеним речима, најбоље се види у медијима.

„Саветујем грађанима да погледају на пример извештај Црте у ком се помиње та заробљеност медија, та поптпуна доминација владајуће странке. У једној од статистика се наводи да је Вучић, за 12 месеци, 300 дана појављивао пред медијима. Дакле, ако сте грађанин Србије и укључите Пинк није јасно да ли вам се он обраћа као председник свих грађана земље или као политичар који је у кампањи. У садашњем медијском окружењу то је врло нејасно, и то све утиче и на изборе“, упозорава Карпи.

Подсећа и на ослобађајућу пресуду оптуженима за убиство новинара Славка Ђурувије, истичићу да је тај случај био „шокантан за све“ и само говори „како се тај тренд акумулира“.

„То је добро питање и случај Ђурувије је био шокантан за све, и само говори како се тај тренд акумулира. Када је реч о медијима, не говоримо само о покривању активности искључиво владајуће странке, већ су ту И напади на новинаре, вређање новинара од стране владајуће већине и појединих медија. Прете им тужбама, кривичном одговорношћу, постоји дуга листа разлога да бринемо за безбедност новинара, а то онда утиче и на повећану аутоцензуру, уредничке притиске. И та пракса се поклапа са заробљеношћу других институција које би требало да буду независне, попут судова“, каже Карпи.

Независност судства у Србији се, како подсећа, доводи у питање већ неко време.

„Јак је политички утицај на судове, посебно у овим већим случајевима. Политичари пречесто коментаришу њихов рад и прелазе границу. Дакле, нису испуњени стандарди у Србији. И отуда и тај пад индекса слобода, јер су институције заробљене, што значи и мање слобода за грађане. Влада би требало да се побрине за то“, поручује саговорница Н1.

(Н1)